

[Avaleht](#) > ... > [Kohtuasja Algamine](#) > [Vahendus](#) > [Lepitamine Perekonnaõiguslike Vaidluste Puhul](#) > [Kuidas see toimib?](#)

Kuidas see toimib?

Sellel lehel on teave piiriülese perelepituse konkreetsete aspektide kohta.

Ajalised piirangud

Kuigi vahendust võib alustada igal ajal, on soovitatav seda teha esimesel võimalusel ja soovitavalt enne kohtumenetluse algatamist.

Arvestades kui oluline on vahendus kui lapse elukoha piiriülese vahetusega kaasnevate probleemide ennetamise viis, tuleks vahendust soovitada kõikides piiriülestes perekonnaõiguslikes vaidlustes ja eriti lapse muusse riiki viimisega kaasnevates vaidlustes. Kuna vahendus ei ole siiski sobilik kõikides lapseröövi asjades, võiks hea tavana kasutada vahendusmenetluses sobivusvestlust. See võiks vähendada vanemate muresid ja aidata neil vahendust paremini mõista.

Ükski pool ei tohiks kasutada vahendust vaidluse lahendamise edasilükkamiseks. See on eriti oluline lapseröövi korral, kus aeg on määrava tähtsusega tegur.

Vahendajad peavad pooli sellest kas vahendusmenetluse tutvustamise või selle alustamise ajal sõnaselgelt teavitama.

Pärast seda, kui röövitud laps on viidud tagasi tema tavapärasesse elukohariiki, võiks kaaluda vahenduse kasutamist edaspidise kohtuvaidluse vältimiseks.

Tihe koostöö haldusametite või kohtutega

Keskasutusi ja/või kohtuid kaasavates lapserööviasjades peaks vahendaja menetluse käigus selgitama pooltele vahenduse tagajärgi.

Mõne riigi keskasutustel on olemas koosseisulised vahendajad.

Sellel lehel on esitatud [keskasutuste](#) loetelu.

Kokkuleppe täidetavus kõikides asjaomastes jurisdiktsioonides (ligipääs vajalikule õiguslasele teabele)

Selleks et vahenduse teel saavutatud kokkulepe oleks tulemuslik, peavad sellel olema õiguslikud tagajärjed ja see peab olema täidetav kõikides asjaomastes jurisdiktsioonides.

Teavet vastavate menetluste kohta asjaomastes jurisdiktsioonides võib pakkuda rahvusvahelise vahenduse keskasutus või keskne kontaktpunkt.

Täpsemat teavet täidetavuse kohta liikmesriikides võib leida veebisaidilt [Vahendus ELi liikmesriikides](#).

Keeleprobleemid ja tänapäevased sidevahendid

Üldjoontes on poolte vahetu viibimine vahendusmenetluses oluline. Seepärast peaksid riigid, kus vahendusmenetlus toimub, võtma vajalikke meetmeid reisidokumentide, nagu viisa väljastamiseks.

Vajaduse ja võimaluse korral tuleks kasutada kahte riiki hõlmavat kaasvahendust.

Vahendaja puhul on eeliseks mõlema poole keele valdamine või vähemalt nende ühise keele valdamine (kui paaril see olemas on). Juhul kui muud lahendust ei leita, võib kahte kultuuritausta hõlmavas kaasvahenduses piisata sellest, kui vahendaja valdab ühe poole keelt ja mõistab teise oma. Pooled peavad mõistma kõiki õigustermineid. Kummagi poole keelt valdava vahendaja leidmisest tulenev kasu ei piirdu vaid tõlkekulude kokkuhoidmisega. Sellel on oma psühholoogiline aspekt ja pooled peavad mõistma, milles nad kokku lepivad.

Vahendaja peaks arvesse võtma ka poolte kultuurilist tausta ja nende kultuurilist erinevust.

Tänapäevaste sidevahendite (telefon, videokonverents, veebikaamerad jne) kasutamine võimaldab vähendada kulusid ja korraldada vahendusmenetluse ka siis, kui pooled ei saa vahetult kohal olla. Igal liikmesriigil peaksid olema sellised tehnilised vahendid ja katsetada tuleks kaugvahendust.

Vahenduse toetamiseks tuleks kasutada turvalist interaktiivset tarkvara.

Sõltumata vahendusmenetluses kasutatavast keelest peaks iga asjaosaline mõistma vahendaja(te) kasutatavat keelt ja terminoloogiat.

Vahenduse ja last käsitlevate menetluste vaheline side

Rahumeelse lahenduse leidmist toetab ka mitu rahvusvahelist instrumenti:

- [Brüsseli IIa määrus](#): artikkel 46 (vahenduse teel saavutatud kokkuleppe täitmine);
- [Brüsseli IIb määrus](#): artikkel 25 (vanema sooritatud lapseröövi korral kutsutakse kohtuid üles paluma pooltel kaaluda vahendamist või muud alternatiivset vaidluste lahendamise võimalust, välja arvatud juhul, kui i see on vastuolus lapse parimate huvidega, ei ole asjakohane või põhjustaks põhjendamatut viivitust), artikli 79 punkt g (keskasutust kohustatakse hõlbustama vanemliku vastutuse kandjate vahelist kokkulepet vahenduse teel või muul alternatiivse vaidluste lahendamise viisil ning hõlbustama sel eesmärgil piiriülest koostööd), põhjendus 43 (lepitamine ei pruugi olla alati asjakohane, eriti perversivahelise juhtumite korral);
- [1980. aasta Haagi konventsioon](#): artikli 7 punkt c (keskasutuse meetmed, et jõuda kokkuleppele lapse vabatahtlikus tagastamises või tekkinud olukorrale rahumeelse lahenduse leidmises), artikkel 10 (asjakohased abinõud, et laps vabatahtlikult tagastataks), artikkel 16 (taotluse saanud riigis keeld teha sisuline otsus lapse hoolduse kohta);
- [1996. aasta Haagi konventsioon](#): artikkel 31 (keskasutuse meetmed, et hõlbustada lahenduse leidmist vahenduse teel), artiklid 23 ja 26 (tunnustamine ja täitmine), artikkel 16 (kohaldatav õigus = lapse hariliku viibimiskoha õigus), artikkel 7 (pädevus võtta meetmeid lapse kaitseks on selle riigi ametiasutusel, kus oli lapse harilik viibimiskoht vahetult enne äraviimist), artikkel 24 (eelnev tunnustamine);
- [Ülalpidamiskohustuste määrus](#): artikli 51 lõike 2 punkt d (keskasutuse asjakohased meetmed, et soodustada rahumeelsete lahenduste leidmist elatise vabatahtlikuks maksmiseks, kasutades vajaduse korral vahendust, lepitust või muud samalaadset menetlust). Vt ka kõnealuse artikli kohaldamiseks välja töötatud [mittekohustuslik tüüpvorm rahumeelsete lahenduste jaoks](#);
- [2007. aasta Haagi konventsioon](#): artiklid 19–31 (otsus hõlmab ka sõlmitud või kinnitatud kokkuleppeid).

Lisaks sellele on järgmisel veebilehel kättesaadav Brüsseli IIb määruse kohaldamise praktiline juhend: [Euroopa õigusala koostöö võrgustiku väljaanded |Euroopa e-õiguskeskkonna portaal](#).

Mõju kriminaalmenetlusele

Arvesse tuleks võtta ka kriminaalmenetlust. Kohtud ja haldusasutused, nagu näiteks keskasutused, peaksid suutma pakkuda pooltele üldteavet kriminaalmenetluse algatamist ja lõpetamist käsitlevate õigusaktide kohta.

Teave rahvusvahelise [vahenduse keskasutuste / kesksete kontaktpunktide kohta](#).

■ Viimati uuendatud: 13/10/2025

Käesolevat lehekülge haldab Euroopa Komisjon. Sellel veebisaidil avaldatud teave ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta. Komisjon ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õigusteabe viida alt ELi veebilehtede autoriõiguste eeskirjade kohta.